

MANAGEMENT OF THE TEACHING PROCESS IN PRIMARY SCHOOL

Milorad Stanić

Serbian amusement park, elementary school, gymnasium, collegium and library "Nikola Tesla",
Elementary school in Szeged, mika.uca@gmail.com

Tijana Stefanović

Loznica High School of Economics, tijana.stanic@yahoo.com

Abstract: Management of the teaching process in primary school is a key factor in ensuring quality education and overall development of students. Successful teaching management means planning, organizing, leading and controlling all activities related to teaching and learning. This paper deals with the analysis of the importance of the management of the teaching process, the roles and responsibilities of principals and teachers, as well as the best practices for improving teaching in primary schools. The most important aspects included in this paper include: The importance of the management of the teaching process, ensuring quality education in accordance with standards, supporting comprehensive development of students, improvement of teacher efficiency, increase of satisfaction of students, parents and teachers. Roles and responsibilities of the principal and teacher, the principal is responsible for planning, organizing, leading and controlling the teaching process, teachers are in charge of planning and teaching, evaluating students and their professional development. Best practices for improving the teaching process, using modern technology in teaching, implementing inclusive education, continuous training of teachers, cooperation with parents and the community, providing professional support to teachers. Management of the teaching process in elementary school is a complex, but extremely important task that directly affects the quality of education and student development. Successful management implies clearly defined roles and responsibilities, as well as the application of the most effective practices and strategies. Continuous improvement and innovations in teaching are key to achieving better results and the satisfaction of all participants in the educational process. Management of the teaching process in elementary school is a complex but extremely important activity that directly affects the quality of education and student development. Successful management implies clearly defined roles and responsibilities of principals and teachers, as well as the application of the most effective practices and strategies. Continuous improvement and innovations in teaching are key to achieving better results and the satisfaction of all participants in the educational process.

Keywords: management, teaching process, modern technology, quality of education

МЕНАЏМЕНТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Милорад Станић

Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека „Никола Тесла“, Основна
школа у Сегедину, mika.uca@gmail.com

Тијана Стефановић

Средња економска школа Лозница, tijana.stanic@yahoo.com

Апстракт: Менаџмент наставног процеса у основној школи представља кључни фактор у обезбеђивању квалитетног образовања и свеукупног развоја ученика. Успешно управљање наставом подразумева планирање, организацију, вођење и контролу свих активности које се односе на наставу и учење. Овај рад се бави анализом значаја менаџмента наставног процеса, улогама и одговорностима директора и наставника, као и најбољим праксама за унапређење наставе у основним школама. Најважнији аспекти обухваћени овим радом укључују: Значај менаџмента наставног процеса, обезбеђивање квалитетног образовања у складу са стандардима, подршка свеобухватном развоју ученика, побољшање ефикасности наставника, повећање задовољства ученика, родитеља и наставника. Улоге и одговорности директора и наставника, директор је одговоран за планирање, организацију, вођење и контролу наставног процеса, наставници су задужени за планирање и извођење наставе, евалуацију ученика и свој професионални развој. Најбоље праксе за унапређење наставног процеса, коришћење савремене технологије у настави, примена инклузивног образовања, континуирано усавршавање наставника, сарадња са родитељима и заједницом, пружање професионалне подршке наставницима. Менаџмент наставног процеса у основној школи је сложен, али изузетно важан задатак који директно утиче на квалитет образовања и развој ученика. Успешно управљање подразумева јасно дефинисане улоге и одговорности, као и примену најефикаснијих пракси и стратегија.

Континуирано усавршавање и иновације у настави су кључни за постизање бољих резултата и задовољство свих учесника у образовном процесу. Менаџмент наставног процеса у основној школи је комплексна али изузетно важна активност која директно утиче на квалитет образовања и развој ученика. Успешно управљање подразумева јасно дефинисане улоге и одговорности директора и наставника, као и примену најефикаснијих пракси и стратегија. Континуирано усавршавање и иновације у настави су кључни за постизање бољих резултата и задовољство свих учесника у образовном процесу.

Кључне речи: менаџмент, наставни процес, савремена технологија, квалитет образовања

1. УВОД

Управљање наставним процесом у основној школи обухвата низ активности и стратегија које имају за циљ обезбеђивање квалитетног образовања за све ученике. Основна школа је кључни период у развоју деце, и зато је важно да наставни процес буде добро организован и ефикасан. Први аспект управљања наставним процесом је планирање наставе, које подразумева креирање наставних планова и програма који су у складу са националним стандардима и образовним циљевима. Ово укључује дефинисање циљева и исхода учења, као и избора наставних метода и средстава који ће омогућити ученицима да постигну те циљеве. Други важан аспект је организација наставе, што укључује распоред часова, груписање ученика и обезбеђивање потребних ресурса. Добра организација омогућава ефикасно коришћење времена и ресурса, као и стварање подстицајне и подржавајуће атмосфере за учење. Контрола и праћење наставног процеса је трећи важан аспект, који подразумева редовно праћење напретка ученика и евалуацију наставног рада. Ово омогућава идентификацију потенцијалних проблема и правовремено предузимање корективних мера.

Конечно, професионални развој наставника је такође кључни елемент управљања наставним процесом. Ово укључује континуирану едукацију и усавршавање наставника, како би били у току са новим педагошким методама и технологијама, што директно доприноси побољшању квалитета наставе. Управљање наставним процесом у основној школи захтева координисан и интегрисан приступ свих укључених страна, укључујући наставнике, ученике, родитеље и школску управу, како би се обезбедило оптимално окружење за учење и развој ученика.

2. ЗНАЧАЈ МЕНАЏМЕНТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Значај менаџмента наставног процеса у основној школи је од суштинске важности за постизање квалитетног образовања и целокупног развоја ученика. Управљање наставним процесом подразумева низ активности које се крећу од планирања, организације, праћења до евалуације и професионалног развоја наставника. Сваки од ових аспеката има значајан утицај на успех образовног процеса.

Прво, добар менаџмент наставног процеса обезбеђује структуру и континуитет у учењу. Планирање наставних активности, укључујући развој наставних планова и програма, омогућава наставницима да јасно дефинишу циљеве и исходе учења. Ово помаже у стварању јасног оквира који води ученике кроз процес учења, осигуравајући да се сви кључни елементи наставног програма обраде и да ученици стичу потребна знања и вештине.

Друго, ефикасан менаџмент наставног процеса доприноси стварању подстицајног окружења за учење. Добра организација часова и ресурса, као и промовисање позитивне и инклузивне атмосфере у учионици, подстиче ученике да активно учествују у настави и да се осећају подржано и мотивисано. Ово је посебно важно у основној школи, где деца развијају основне навике и ставове према учењу.

Треће, контрола и праћење напретка ученика омогућава правовремену идентификацију проблема и пружање потребне подршке. Редовно праћење постигнућа ученика и анализа њихових резултата пружа наставницима драгоцене информације о ефикасности наставних метода и омогућава им да прилагоде свој приступ у складу са потребама ученика. Ово је кључно за осигурање да сви ученици имају једнаке шансе за успех.

Поред тога, професионални развој наставника је незаобилазан аспект доброг менаџмента наставног процеса. Континуирана едукација и усавршавање наставника омогућава им да буду у току са најновијим педагошким методама и технолошким достигнућима, што директно утиче на квалитет наставе коју пружају. Подстицањем професионалног раста, школе обезбеђују да њихови наставници буду добро припремљени за суочавање са различитим изазовима у наставном процесу.

На крају, добар менаџмент наставног процеса доприноси укупном развоју ученика. Поред академских постигнућа, ефикасно управљање наставним процесом подстиче развој социјалних и емоционалних вештина, критичког мишљења и креативности код ученика. Ово их припрема за будуће изазове и омогућава им да постану успешни и одговорни грађани.

У закључку, значај менаџмента наставног процеса у основној школи не може се преценити. Добро управљање осигурава квалитетно образовање, подстиче позитивно окружење за учење и доприноси целовитом развоју ученика.

3. УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ ДИРЕКТОРА И НАСТАВНИКА

Управљање наставним процесом у основној школи захтева координацију и сарадњу различитих учесника, од којих су најзначајнији директори и наставници. Њихове улоге и одговорности су кључне за обезбеђивање ефикасног и квалитетног образовног процеса.

Улоге и одговорности директора

Лидерство и визија: Директор школе игра улогу лидера који дефинише и спроводи визију школе. Он поставља дугорочне и краткорочне циљеве и осигурава да се сви напори усмеравају ка њиховом остварењу.

Управљање ресурсима: Директор је одговоран за управљање финансијским, материјалним и људским ресурсима. Ово укључује буџетирање, набавку наставних средстава и управљање кадровима, као и осигурање да школа има све потребне ресурсе за ефикасно функционисање.

Обезбеђивање квалитета наставе: Директор надзире рад наставника и обезбеђује да се наставни план и програм спроводи на највишем нивоу. Он организује редовне посете часовима, пружа повратне информације наставницима и подстиче професионални развој.

Сарадња са заједницом: Директор одржава везе са родитељима, локалном заједницом и образовним властима. Он промовише укљученост родитеља у школске активности и осигурава да школа одговори на потребе и очекивања заједнице.

Улоге и одговорности наставника

Планирање и припрема наставе: Наставници су одговорни за планирање и припрему наставних јединица које су усклађене са наставним планом и програмом. Они дефинишу циљеве учења, бирају наставне методе и припремају наставне материјале.

Спровођење наставе: Наставници реализују наставни процес, примењујући различите педагошке приступе и методе како би ангажовали ученике и подстакли активно учешће. Они прилагођавају наставу индивидуалним потребама ученика и осигуравају да сви ученици имају једнаке шансе за успех.

Оцењивање и праћење напретка: Наставници редовно оцењују постигнућа ученика кроз различите облике процене, као што су тестови, задаци и пројекти. Они анализирају резултате и пружају повратне информације ученицима и родитељима о напретку и областима за побољшање.

Подршка и менторство: Наставници играју важну улогу у подршци и менторству ученика. Они пружају помоћ и смернице у учењу, развоју социјалних вештина и решавању личних и академских изазова.

Професионални развој: Наставници су одговорни за свој континуирани професионални развој. Они учествују у обукама, радионицама и конференцијама како би усавршили своје знање и вештине и остали у току са најновијим достигнућима у образовању.

Улоге и одговорности директора и наставника су међусобно повезане и комплементарне. Директор као лидер поставља оквире и подршку, док наставници као непосредни извршиоци спровode наставни процес у учионици. Заједничким напорима, они обезбеђују квалитетно образовање и подстичу целовит развој ученика.

4. НАЈБОЉЕ ПРАКСЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Унапређење наставног процеса у основној школи захтева континуирану примену најбољих пракси које се ослањају на истраживања и искуства успешних образовних система. Ево неколико кључних стратегија које могу значајно побољшати квалитет наставе и учења:

Диференцирана настава

Персонализовано учење: Примена диференцираних наставних метода прилагођених индивидуалним потребама ученика може значајно повећати њихову мотивацију и успех. Ово укључује употребу различитих наставних материјала, темпа учења и приступа, како би се осигурало да сви ученици имају једнаке могућности за постизање успеха.

Интерактивно учење

Активно учешће: Укључивање ученика у процес учења кроз интерактивне методе као што су дискусије, групни рад, пројектно учење и игре. Овај приступ подстиче критичко размишљање, решавање проблема и сарадњу међу ученицима, што доприноси дубљем разумевању наставних садржаја.

Интеграција технологије

Савремени алати: Коришћење дигиталних алата и технологија у настави може значајно обогатити наставни процес. Ово укључује употребу интерактивних табли, едукативних апликација, онлајн платформи за учење и других технолошких ресурса који омогућавају персонализовано и интерактивно учење.

Континуирана професионална обука

Усавршавање наставника: Подстицање сталног професионалног развоја наставника кроз обуке, семинаре, радионице и учешће у професионалним мрежама. Ово им омогућава да усвајају нове методе и приступе, као и да размењују искуства и идеје са колегама.

Евалуација и повратне информације

Редовна процена: Спровођење редовне евалуације наставног процеса и постигнућа ученика. Коришћење различитих облика процене, као што су формативна и сумативна евалуација, пружа наставницима драгоцене увиде у ефикасност њиховог рада и омогућава правовремене корекције и побољшања.

Подстицање укључености родитеља

Сарадња са породицом: Активно укључивање родитеља у образовни процес кроз редовну комуникацију, родитељске састанке и заједничке пројекте. Ово ствара подстицајну средину за ученике и осигурава да родитељи буду подршка у учењу и развоју своје деце.

Развој социјалних и емоционалних вештина

Целовит развој: Фокусирање на развој социјалних и емоционалних вештина код ученика кроз различите програме и активности. Ово укључује подстицање емпатије, сарадње, решавања конфликта и одговорног понашања, што доприноси бољем академском успеху и општем благостању ученика.

Стварање позитивне школске културе

Подстицајна средина: Грађење школе као заједнице која негује позитивне вредности, поштовање, укљученост и подршку. Позитивна школска култура подстиче ученике и наставнике да се осећају вреднованима и мотивисанима, што директно утиче на квалитет наставног процеса. Применом ових најбољих пракси, основне школе могу значајно побољшати наставни процес и обезбедити да сви ученици добију квалитетно образовање које их припрема за будуће изазове.

5. ЗАКЉУЧАК

Управљање наставним процесом у основној школи захтева координацију и сарадњу свих учесника у образовном процесу, укључујући директоре, наставнике, ученике и родитеље. Дobar менаџмент обезбеђује структуру, подршку и ресурсе неопходне за квалитетно образовање. Примена најбољих пракси, као што су диференцирана настава, интеграција технологије и континуирана професионална обука, доприноси стварању ефикасног и инклузивног наставног процеса.

Унапређење наставног процеса је континуиран и динамичан процес који захтева сталну евалуацију и прилагођавање. Циљ је обезбедити оптималне услове за учење и развој сваког ученика, што ће их припремити за будуће изазове и допринети њиховом личном и академском успеху. Добро управљање наставним процесом није само организациона потреба, већ и стратешки приступ који осигурава да основне школе буду места где се негује знање, вештине и вредности које су од суштинског значаја за друштво.

ЛИТЕРАТУРА

- Поповић, Ј. (2015). Образовни менаџмент, Завод за уџбенике, Београд
- Горан, М., & Милица, П. (2018). Менаџмент у образовању, Филозофски факултет, Нови Сад
- Драган, П. (2012). Педагошка психологија, Завод за уџбенике, Београд
- Милан, М. (2015). Основе школског менаџмент, Универзитет у Београду, Филозофски факултет.
- Драган, Ј. (2012). Менаџмент у образовању, Институт за педагошка истраживања.
- Весна, Ј. (2018). Менаџмент у образовању, Завод за уџбенике, Београд.
- Драган, П. (2020). Организација и менаџмент у основним школама, Клио, Београд.
- Мирјана, С. (2017.). Савремени приступ настави и учењу, Институт за педагошка истраживања, Београд.
- Небојша, К. (2019). Педагошки менаџмент, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад.
- Драган, П. (2021). Менаџмент образовања и школства, Институт за педагошка истраживања, Београд.
- Снежана, А. (2020). Образовање и васпитање у савременом друштву: изазови и перспективе, Учитељски факултет, Универзитет у Београду.
- Дејан, С. (2022). Педагошки менаџмент у школи, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Марија, Р. (2023). Интеграција савремених технологија у наставни процес, Факултет педагошких наука, Универзитет у Крагујевцу.